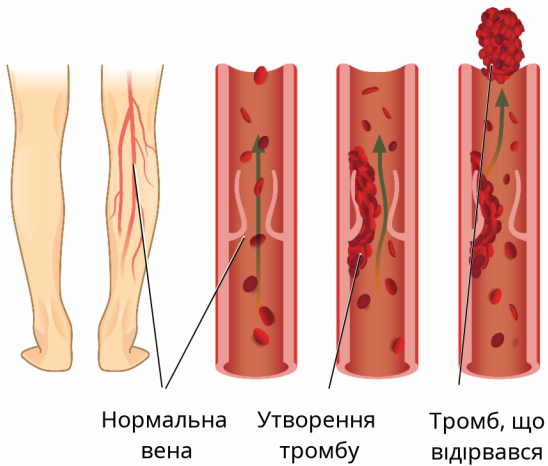

Тромбоз глибоких вен

Вступ

Тромбоз глибоких вен (ТГВ) — це захворювання, при якому у вені глибокої венозної системи утворюється тромб. Це може статися в гомілці, стегні, тазі, руці або шії. Тромб — це кров, яка згорнулася в гель або тверду речовину. Це захворювання є серйозним і може становити загрозу для життя, якщо тромб потрапить до артерій легень і спричинить закупорку (*тромбоемболію легеневої артерії*). ТГВ також може пошкодити вени на нозі, що може призвести до тривалого венозного захворювання, болю в ногах, набряку, зміни кольору шкіри та виразок або ран (*посттромботичний синдром*).

Які причини?

Це захворювання може бути спричинено:

- Уповільненням кровотоку.
- Пошкодженням вени.
- Захворюванням при якому кров легше згортається, наприклад, при певних порушеннях згортання крові.

Що підвищує ризик?

Наступні фактори можуть підвищити ймовірність розвитку цього захворювання:

- Ожиріння.
- Старший вік, особливо старше 60 років.
- Бездіяльність або відсутність руху (*малорухливий спосіб життя*). А саме:
  - Якщо Ви сидите або лежите довше 4–6 годин, окрім нічного сну.
  - Перебування в лікарні або серйозна чи тривала операція.
  - Нещодавні травми кісток, наприклад розриви (*переломи*), які утруднюють рух, особливо в нижніх кінцівках.
  - Перенесені нещодавно ортопедичні операції на нижніх кінцівках.
- Вагітність, пологи або нещодавні пологи.
- Прийом лікарських препаратів, що містять естроген, таких як протизаплідні засоби або замісна гормональна терапія.
- Використання продуктів, що містять нікотин або тютюн, особливо якщо Ви використовуєте гормональні методи контрацепції.
- Наявність в анамнезі захворювання кровоносних судин (*захворювання периферичних судин*) або застійної хвороби серця.
- Наявність в анамнезі онкологічного захворювання, особливо під час лікування хіміотерапією.

Які ознаки або симптоми?

До симптомів цього захворювання належать:

- набряк, біль, тиск або болючість у руці або нозі.
- Рука або нога стають теплими, червоними або змінюють колір.
- Нога стає дуже блідою або синьою. У Вас може бути серйозний ТГВ. Це трапляється рідко.

Якщо тромб знаходиться у Вашій нозі, Ви можете помітити, що симптоми погіршуються, коли Ви стоїте або ходите.

У деяких випадках симптоми відсутні.

Як це діагностується?

Це захворювання діагностується за допомогою:

- Вашої історії хвороби та фізикального обстеження.
- Обстежень, зокрема:
  - Аналізів крові, щоб перевірити, наскільки добре згортається Ваша кров.
  - Ультразвукового доплерівського дослідження. Це найкращий спосіб виявити ТГВ.
  - КТ-венограми. Контрастна речовина вводиться у вену, і для перевірки наявності тромбів роблять рентген. Це найкраще робити для вен грудної клітки або тазу.

Як це лікується?

Лікування цього захворювання залежить від:

- Причини ТГВ.
- Розміру і розташування ТГВ або наявності кількох ТГВ.
- Ризику кровотечі або утворення нових тромбів.
- Інших захворювань, які можуть у Вас бути.

Лікування може включати:

- Прийом засобів для розрідження крові (*антикоагулянтів*) для запобігання утворенню нових тромбів або зростанню поточних тромбів.
- Носіння компресійних панчіх.
- Введення препаратів в уражену вену для розщеплення тромбу (*катетерний тромболіз*).
- Хірургічні процедури, коли ТГВ є серйозним або важко піддається лікуванню. Це може бути зроблено для:
  - Ізоляції та видалення тромбу.
  - Встановлення фільтра нижньої порожнистої вени (НПВ). Цей фільтр поміщають у велику вену під назвою «нижня порожниста вена», щоб захопити тромби до того, як вони потраплять у легені.

Ви можете отримувати деякі види лікування протягом 6 місяців або довше.

Дотримуйтеся цих інструкцій вдома:

Якщо Ви приймаєте засоби для розрідження крові:

- Перш ніж приймати будь-які препарати, що містять аспірин або НПЗП, такі як ібупрофен, проконсультуйтеся зі своїм лікарем. Ці лікарські препарати підвищують ризик виникнення небезпечної кровотечі.
- Приймайте лікарські препарати точно згідно з інструкціями, в один і той самий час щодня. **Не** пропускайте прийом препарату. **Не** приймайте більше призначеної дози. Це важливо.
- Запитайте свого лікаря про продукти та лікарські препарати, які можуть змінити дію засобу для розрідження крові або взаємодіяти з ним. Уникайте цих продуктів та лікарських препаратів, якщо Вам скажуть це зробити.
- Уникайте всього, що може спричинити кровотечу або утворення синців. Під час прийому засобів для розрідження крові у Вас може швидше виникати кровотеча.
  - Будьте дуже обережні при використанні ножів, ножиць або інших гострих предметів.
  - Замість леза використовуйте електричну бритву.
  - Уникайте дій, які можуть призвести до травмування або утворення синців, а також дотримуйтеся інструкцій, щоб запобігти падінню.
  - Повідомте свого лікаря, якщо у Вас були внутрішні кровотечі, виразки, що кровоточать, або неврологічні захворювання, такі як інсульти або аневризми судин головного мозку.
- Носіть медичний браслет або картку, де зазначено, які лікарські препарати Ви приймаєте.

Загальні інструкції

- Приймайте безрецептурні та рецептурні препарати лише відповідно до вказівок Вашого лікаря.
- Поверніться до звичайного способу життя відповідно до рекомендацій Вашого лікаря. Запитайте у свого лікаря, які види діяльності безпечні для Вас.
- Якщо рекомендовано, носіть компресійні панчохи відповідно до рекомендацій Вашого лікаря. Ці панчохи допомагають запобігти утворенню тромбів та зменшити набряки ніг. Ніколи не носіть компресійні панчохи під час сну вночі.
- Приходьте на всі візити подальшого спостереження. Це важливо.

Зверніться до лікаря, якщо:

- Ви пропустили прийом засобу для розрідження крові.
- У Вас появились незвичайні синці або інші зміни кольору.

- У Вас виник новий або гірший біль, набряк або почервоніння в руці або нозі.
- У Вас погіршується оніміння або поколювання в руці або нозі.
- У кінцівці з ТГВ спостерігається суттєва зміна кольору (блідий або синій).

Негайно зверніться по допомогу, якщо:

- У Вас є ознаки або симптоми того, що тромб перемістився в легені. До них можуть належати:
  - Задишка.
  - Біль у грудях.
  - Швидке або нерегулярне серцебиття (*прискорене серцебиття*).
  - Запаморочення, головокружіння або непритомність.
  - Кашель з кров'ю.
- У Вас є ознаки або симптоми того, що Ваша кров занадто розріджена. До них можуть належати:
  - Кров у блювотних масах, калі або сечі.
  - Поріз, який не припиняє кровоточити.
  - Менструація рясніша, ніж зазвичай.
  - Сильний головний біль або сплутаність свідомості.

Ці симптоми можуть бути невідкладними. Негайно зверніться по допомогу. Зателефонуйте до місцевої служби невідкладної допомоги.

- **Не чекайте, щоб перевірити, чи зникнуть симптоми.**
- **Не їдьте самі у лікарню.**

Підсумок

- Тромбоз глибоких вен (ТГВ) виникає, коли у глибокій вені утворюється тромб. Це може статися в гомілці, стегні, тазі, руці або шиї.
- Симптоми вражають руку або ногу та можуть включати набряк, біль, болючість, тепло, почервоніння або зміну кольору.
- Це захворювання можна лікувати лікарськими препаратами. У важких випадках може бути проведена процедура або операція для видалення або розчинення тромбів.
- Якщо Ви приймаєте засоби для розрідження крові, приймайте їх точно згідно з інструкціями. **Не** пропускайте прийом препарату. **Не** приймайте більше призначеної дози.
- Негайно зверніться по допомогу, якщо у Вас виникне сильний головний біль, задишка, біль у грудях, прискорене або нерегулярне серцебиття або кров у блювотних масах, сечі або калі.